

TOTAALONTWERPER JOS VAN ZIJL

**'Ik ruim op
en geef'**

Matthijs Pronker

Keukens krijgen steeds meer de ruimte in hedendaagse architectuur; dit heeft direct zijn weerslag op de invulling en de esthetica. In Nederland waren het grote bouwmeesters als Berlage en Rietveld die bij woningen vaak zowel de buitenzijde als de binnenkant voor hun rekening namen. Met de groeiende aandacht voor interieurarchitectuur worden die facetten tegenwoordig directer met elkaar in aanraking gebracht. De keukendesigner, de interieurontwerper en de architect bepalen samen het eindresultaat.

Jos van Zijl, met zijn eigen merk Byos dat opgesteld staat in zijn speciaalzaak in Mijdrecht, neemt daarbij een unieke positie in als keukenontwerper en binnenhuisdesigner. Geheel in stijl met de huidige hang naar wit en zwart, aangevuld met natuurlijke materialen, ontwerpt Jos van Zijl maatwerkkeukens die veelal in luxe woningen terechtkomen.

Hij werkt onder meer nauw samen met Kemie, dat gespecialiseerd is in de verwerking van Ceramistone. Jos van Zijl paste de expertise van Kemie toe in zijn ontwerpen, waardoor een bijzondere collectie keuken- en badkamerelementen is ontstaan. Bijna stee-

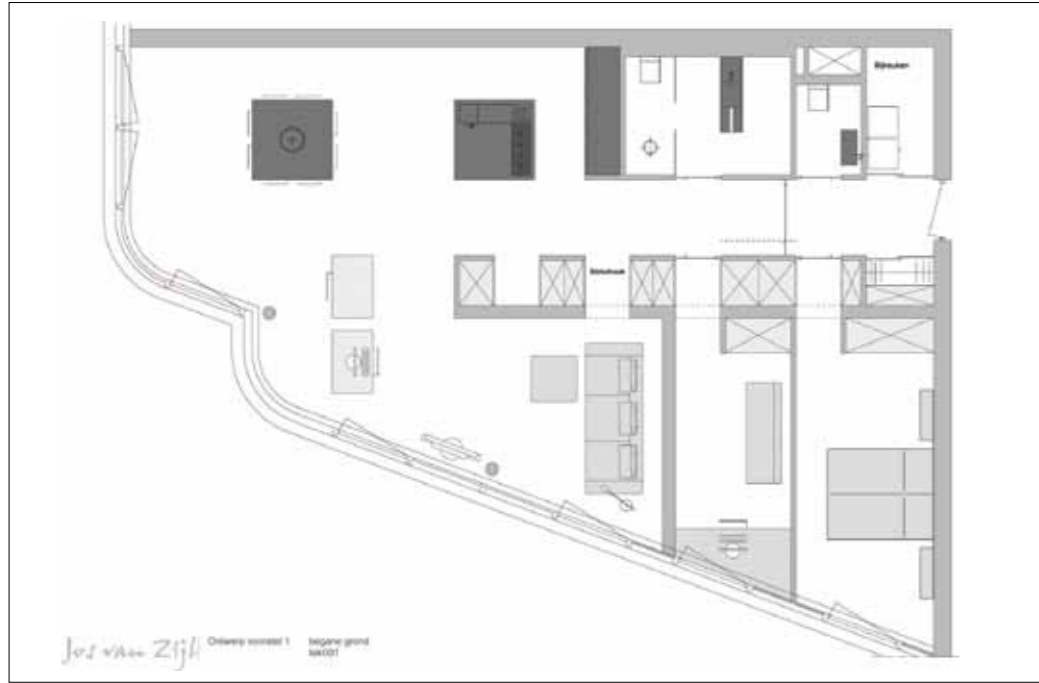
vast bemoeit hij zich met de keukenruimte en vaak met het hele huis, los van het verkopen van zijn eigen creaties Byos.

Koffie, rollen papier op tafel en de blik van Jos van Zijl wordt jongensachtig geconcentreerd als hij de vellen uitlegt en in één stroom vertelt wat hij doet.

'Ik zie de bestaande tekeningen en ga gummen'

"Ik word ergens bijgehaald, kijk en luister naar wat de mensen willen en dan gaan we met de tekeningen door het huis heen. Dat kan van alles zijn: een oud pand of iets met trappetjes dan wel een onhandige meterkast die als een pukkel op de muur zit. Het mooiste moment om in te stappen is als je qua installatie nog iets kunt sturen. De lijnen en het licht zijn allesbepalend. Hier haal ik een muur weg zodat het daglicht via de slaapkamer naar de badkamer kan. Vervolgens vlak ik die hoge kasten uit en kan het licht erdoor. Omdat ik technisch ben, weet ik dat het mogelijk is; anders heb je er niets aan. De loop tussen koelkast en tafel moet kloppen en hier hebben we in

Het in de arm nemen van een interieurspecialist houdt een kostenplaatje in maar met de expert worden veel teleurstellingen voorkomen en idealen bereikt. Achteraf bouwkundig iets aanpassen om de keuken optimaal te krijgen, blijkt vaak onhaalbaar of een dure kwestie. Mensen als Jos van Zijl proberen juist dat te voorkomen.

de kookzone extra licht nodig. Alles moet op zijn plek vallen en direct duidelijk zijn voor de opdrachtgever. Als je in een beginstadium mag meedenken, bespaart dat heel veel want je hoeft achteraf niet van alles bij te sturen. Je bakent direct af wat de ruwbouw doet en waar de afbouw begint, met direct daglicht, een vaste verlichting en een indirecte voor 's avonds. De klanten denken inspirerend mee. Ze kopen geen keukenhoek maar een echte werk-leefmodule die overeenkomt met de andere materialen in huis."

RUST "De projectontwikkelaar bedenkt iets en dan ga ik alle overbodige zaken weghalen, de lijnen terugkrijgen. Dat geeft rust. In een grachtenpand word ik helemaal blij als er nog niemand aan heeft gezeten. Het valt onder

monumentenzorg dus moet in zijn waarde blijven. Ik zie de bestaande tekeningen en ik ga gummen, alle overvloedige zaken weghalen. Ik ruim op en ik geef. Daarbij denk ik eerst aan de functies: wat moet waar in verschillende woonlagen? De marmeren gang versmalt naar de keuken; een deur zou dat kunnen verhullen. Die berging is ideaal voor bijvoorbeeld een wijnkast."

"Hier zitten ze straks, hier hebben ze kantoor en daar verblijven de kinderen, daar denk je allemaal aan, graag samen met anderen. Want je kunt ook vast zitten in je eigen ontwerp en de oplossing voor iets specifiek niet zien. Je verzamelt ook zo veel als ontwerper. Je kijkt met jouw ogen op designbeurzen, je kijkt voor je klanten, daarmee probeer ik me te onderscheiden."

"Daar komt nog bij dat ik steeds vaker het hele huis inricht en als ik kans zie ook de buitenkant voor mijn rekening neem. Als interieurontwerper werk je nauw samen met de architect, we vullen elkaar aan maar kijken ook kritisch. Veel opdrachtgevers weten al dat ik orde ga brengen, met een logica die op zijn plaats valt. Je plaatst een toilet niet vlak bij de eettafel, je denkt aan het daglicht richting dat toilet want anders stap je een zwart gat in. Mensen willen werken aan een eettafel, dus ook iets tekenen of een recept lezen. Ze komen zelf vaak met fantastische ideeën. Zij sparren en wij gaan samen praten."

"Door zo met opdrachtgevers bezig te zijn, kom je vanzelf tot baanbrekende dingen. Je kunt zo tot unieke productontwikkelingen komen die ik vervolgens ook in de markt zet. Hoe maak je een keuken anders zonder dat je denkt: daar staat weer een keuken?"

"Bij dit huis kijk je dwars door het gebouw heen, ook als je aan de gracht staat. Je wilt het liefst een tafel zien, zonder afvoeren en

'Lijnen en licht zijn allesbepalend'

elektra. Eén wand is apparatuur en die kastenrij dient aan de achterkant als afscherming van de trap naar het souterrain. Kast als wand dus. Aan de voorzijde heb ik een glazen schuifpui achter de gevel geplaatst. In de zomer doe je de voordeur open en zit je op een van de meest idyllische plekjes van Amsterdam. Valt de avond, dan verhuis je naar de achterkant. Eén ding is zeker: de tafel moet de mooiste plek in huis krijgen. We zijn van

oudsher gewend aan een grote living omdat we voorheen alleen aan tafel gingen voor het eten. Nu draaien we het om. De tijd en de gewoonten zijn veranderd. Jongeren zitten te sms-en, achter de laptop en gaan echt niet meer studeren op hun kamertje. Dus ik zorg dat ze een plek krijgen, bij die tafel en zo ontstaat er vanzelf verandering."

SAMEN "Je moet wel technisch in de gaten houden dat het niet ten koste gaat van comfort. Alles opengooien vraagt om speciale overgangen van verwarming en anders omgaan met ventilatie. Daar denk ik als technicus direct aan. Ik geef alles, puzzel door en dan is het af en ga je het resultaat zien. Met al die mooie dingen erbij, kunstwerken erin, is het hun huis geworden. Dankzij de inzet van de steenhouwer, de timmerman, de lichtadviseur en mezelf als coördinator van dit alles. Mooie spullen, dat went, maar een goede indeling en leefwereld, dat voelt elke dag weldadig. Dat is toch alles waard? Zeker als je het budget hebt en alles zo is afgesproken. Dan droom ik van een klant die hier binnenloopt op basis

van wat hij gehoord heeft, zegt wat hij wil en dan gewoon besluit: 'Jos, zeg jij maar wat het moet kosten. Gelukkig bestaan die.'

"Zo mocht ik een nogal truttig klassiek ingericht appartement onder handen nemen. Het werd een penthouse, superstrak van binnen. Die eigenares heeft heel veel spullen weggedaan en gisteren vroeg ik aan haar: ben je nu ook gelukkiger? Ze zei: 'Jos, dit is helemaal mijn huis. Ik was er gewoon aan toe om van alles weg te doen. Jij hebt me echt geholpen.'